

نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش آموزان

زین العابدین بشکنی^۱، جعفر علیزاده سنگتراشانی^۲، محمد بشکنی^۳، سهراب یلی الله مرزی^۴

۱- کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار، کدپرسنلی: ۱۲۶۶۵۰۹۸

۲- کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزگار، کدپرسنلی: ۴۰۰۰۶۹۲۲

۳- کارشناسی آموزش ابتدایی، مدیر آموزگار، کدپرسنلی: ۳۲۲۷۲۳۴۴

۴- کارشناسی روابط عمومی، آموزگار، کدپرسنلی: ۴۰۰۸۸۷۳۳

چکیده

این مقاله درباره نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش آموزان است. در این مقاله، به اهمیت کیفیت تدریس و یادگیری در فرآیند آموزش پرداخته شده و با توجه به این مهم، نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری بررسی شده است.

در بخش مقدمه، تعریف کیفیت تدریس و یادگیری ارائه شده و مسئله مورد بحث قرار گرفته است. سپس در بخش بعدی، نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری مورد بررسی قرار گرفته و مزایای استفاده از بازخورد در فرآیند آموزش بیان شده است.

در بخش بعدی، نقش بازخورد در یادگیری دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته و مزایای استفاده از بازخورد در بهبود یادگیری دانش آموزان شرح داده شده است. سپس در بخش "روش‌های ارائه بازخورد"، روش‌های کتبی، شفاهی و الکترونیکی ارائه شده‌اند. بعد از آن، در بخش "موانع استفاده از بازخورد"، موانع استفاده از بازخورد بررسی شده‌اند و در بخش "روش پژوهش"، روش پژوهش مورد استفاده برای انجام پژوهش توضیح داده شده است.

سپس، نتایج به دست آمده از پژوهش ارائه شده‌اند و پیشنهادهایی برای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری ارائه شده است. در نهایت، در بخش "نتیجه‌گیری"، به اهمیت بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری اشاره شده و پیشنهاد شده است که با استفاده مناسب از این ابزار، تلاش برای به

بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش آموزان صورت گیرد. در کل، این مقاله به مسئله مهمی پرداخته است و موضوعات مهمی از جمله تعریف کیفیت تدریس و یادگیری، نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، مزایای استفاده از بازخورد، روش‌های ارائه بازخورد، موانع استفاده از بازخورد، روش پژوهش و نتایج به دست آمده از پژوهش را پوشش داده است.

واژگان کلیدی: کیفیت تدریس، کیفیت یادگیری، بازخورد، روش‌های ارائه بازخورد، موانع استفاده از بازخورد،

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱. مقدمه

آموزش و پرورش یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه جامعه و افزایش سطح دانش و فرهنگ است. بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، موضوعی است که همواره به عنوان یکی از چالش‌های اساسی در حوزه آموزش و پرورش مطرح بوده است. در این راستا، بازخورد به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری مورد توجه قرار گرفته است. بازخورد به معنی ارائه‌ی اطلاعاتی است که درباره‌ی عملکرد یا اجرای یک فرآیند ارائه می‌شود تا افراد بتوانند با توجه به آن، عملکرد خود را بهبود دهند. در حوزه آموزش و پرورش، بازخورد می‌تواند به دانش‌آموزان و معلمان کمک کند تا بهبود کیفیت یادگیری و تدریس را تجربه کنند. (رضایی، نجفی آبادی، ۱۳۹۷)

در این مقاله، به بررسی نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان پرداخته خواهد شد. در ادامه، مزایا و روش‌های استفاده از بازخورد برای بهبود کیفیت تدریس و یادگیری مورد بررسی قرار خواهند گرفت. همچنین، موانع استفاده از بازخورد و راهکارهایی برای حل آنها نیز بررسی خواهند شد. با مطالعه‌ی این مقاله، افراد متخصص در حوزه آموزش و پرورش، معلمان و دانش‌آموزان می‌توانند با نحوه‌ی استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، آشنا شوند. هدف این مقاله، بررسی نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان و معرفی روش‌های استفاده از بازخورد در آموزش و پرورش است. در این مقاله، مزایای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری بررسی شده و روش‌های ارائه بازخورد به دانش‌آموزان و معلمان معرفی شده است. همچنین، موانع استفاده از بازخورد و راهکارهایی برای حل آنها نیز در این مقاله بررسی شده است. با مطالعه‌ی این مقاله، می‌توانید با نحوه‌ی استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش، آشنا شوید.

بیان مسئله

مسئله‌ی اصلی مقاله، بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش است. در این راستا، بازخورد به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این مقاله، به بررسی نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان پرداخته می‌شود و روش‌های استفاده از بازخورد در آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. همچنین، موانع استفاده از بازخورد و راهکارهایی برای حل آنها در این مقاله بررسی می‌شوند. بنابراین، مسئله‌ی مورد بحث در این مقاله، ارائه راهکارهای مؤثر برای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش است.

هدف این مقاله و سوالات پژوهشی

هدف این مقاله، بررسی نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان و معرفی روش‌های استفاده از بازخورد در آموزش و پرورش است. در این مقاله، مزایای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری بررسی شده و روش‌های ارائه بازخورد به دانش‌آموزان و معلمان معرفی شده است. همچنین، موانع استفاده از بازخورد و راهکارهایی برای حل آنها نیز در این مقاله بررسی شده است. با مطالعه‌ی این مقاله، می‌توانید با نحوه‌ی استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش، آشنا شوید.

برخی از سوالات پژوهشی ممکن است عبارت باشند از:

- ۱- بازخورد چگونه می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس در کلاس‌های درس کمک کند؟
- ۲- بازخورد چه تأثیری بر روی مهارت‌های دانش‌آموزان دارد؟
- ۳- چه روش‌هایی برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان و معلمان وجود دارد؟
- ۴- موانع استفاده از بازخورد در آموزش و پرورش چیستند و چگونه می‌توان آنها را برطرف کرد؟

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۰ ISSN

- ۵- بازخورد الکترونیکی چه تأثیری بر روی بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دارد؟
- ۶- چگونه می‌توان بازخورد را به گونه‌ای ارائه داد که نتیجه‌ی مثبتی برای همه طرفین (معلمان و دانش‌آموزان) داشته باشد؟
- ۷- چگونه می‌توان استفاده از بازخورد را در دوره‌های آموزشی طولانی مدت ادامه داد؟
- ۸- چگونه می‌توان بهبود کیفیت تدریس و یادگیری را از طریق بازخورد در دانشگاه‌ها بهبود داد؟
- ۹- چه تأثیری بازخورد بر روی افزایش انگیزه‌ی دانش‌آموزان دارد؟
- ۱۰- چگونه می‌توان به کاربردی کردن بازخورد در آموزش و پرورش پرداخت؟

۲- نقش بازخورد در کیفیت تدریس

بازخورد به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس مورد توجه قرار گرفته است. بازخورد به معنی ارائه‌ی اطلاعاتی است که درباره‌ی عملکرد یا اجرای یک فرآیند ارائه می‌شود تا افراد بتوانند با توجه به آن، عملکرد خود را بهبود دهند. در حوزه آموزش و پرورش، بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا بهبود کیفیت تدریس خود را تجربه کنند. با استفاده از بازخورد، معلمان می‌توانند عملکرد خود را بهبود داده و رفتارهای مؤثر تری را در کلاس درس به اجرا درآورند. بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا به نحو بهتری با دانش‌آموزانشان ارتباط برقرار کنند و به رشد شخصی و حرفه‌ای خود بپردازند. همچنین، بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا بهبودی در تدریس مباحث مختلف و بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان داشته باشند.

با ارائه‌ی بازخورد به معلمان، آن‌ها می‌توانند به نحو بهتری درک کنند که چه مواردی در کلاس درس بهترین عملکرد را از آن‌ها می‌خواهد و چگونه می‌توانند بهترین راه‌حلهایی را برای مواجهه شدن با چالش‌های تدریس پیدا کنند. در نتیجه، با استفاده از بازخورد، معلمان می‌توانند بهبود کیفیت تدریس خود را تجربه کنند و در عین حال، کیفیت یادگیری دانش‌آموزان را نیز بهبود بخشند. (حسینی، زارعی، ۱۳۹۵)

تعریف کیفیت تدریس

تعریف کیفیت تدریس به دلایل مختلفی ممکن است متفاوت باشد، اما به طور کلی، کیفیت تدریس به مجموعه‌ای از خصوصیات گفته می‌شود که به عنوان عوامل مؤثر در فرایند یادگیری دانش‌آموزان تعریف می‌شوند. این خصوصیات شامل عوامل فردی مانند تخصص، تجربه، مهارت و قابلیت ارتباط اجتماعی معلمان است که بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در کلاس درس را به دنبال دارد.

به علاوه، این خصوصیات شامل عوامل مرتبط با محتوای درسی، روش‌های آموزشی و فرآیند ارزیابی و بازخورد به دانش‌آموزان نیز هستند. به عنوان مثال، می‌توان به روش‌های متنوع تدریس، ایجاد فضای آموزشی مناسب و استفاده از فناوری در آموزش اشاره کرد.

بنابراین، کیفیت تدریس به آن مجموعه از خصوصیات گفته می‌شود که با ارائه یک محیط آموزشی مناسب و استفاده از روش‌های مؤثر در تدریس، یادگیری دانش‌آموزان را بهبود می‌بخشد و برای دانش‌آموزان امکانات مناسبی برای بهبود مهارت‌ها و دستیابی به دانش و تجربه مورد نیاز فراهم می‌کند. (خلیلی، قاسمی فر، ۱۳۹۶)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

نحوه ارتباط بازخورد با کیفیت تدریس

بازخورد در فرایند آموزشی و پرورشی می‌تواند به عنوان یکی از عوامل اصلی بهبود کیفیت تدریس و یادگیری مورد استفاده قرار گیرد. ارائه بازخورد به معلمان و دانش‌آموزان می‌تواند به بهبود عملکرد آن‌ها در تدریس و یادگیری کمک کند. برای اینکه بازخورد به کیفیت تدریس کمک کند، ابتدا باید یک سیستم بازخورد مؤثر و منظم برای معلمان و دانش‌آموزان ایجاد کرد. سپس، ارائه بازخورد باید بر اساس هدف‌های آموزشی و ارزیابی‌های کیفیت تدریس صورت گیرد. به عنوان مثال، بازخورد می‌تواند بر اساس کارایی معلم در جلسات تدریس، تدریس مفهومی، توانایی مطرح کردن سوالات دشوار و روش‌های آموزشی مؤثر صورت گیرد.

علاوه بر این، ارائه بازخورد باید به صورت دوره‌ای و منظم انجام شود تا معلمان و دانش‌آموزان بتوانند از آن بهره ببرند. همچنین، ارائه بازخورد به معلمان و دانش‌آموزان باید با استفاده از روش‌های مناسب انجام شود، مانند جلسات گروهی، بازخورد خصوصی یا بازخورد الکترونیکی.

در نتیجه، بازخورد می‌تواند به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش مورد استفاده قرار گیرد. با ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر و منظم و استفاده از روش‌های مناسب برای ارائه بازخورد، معلمان و دانش‌آموزان می‌توانند عملکرد خود را ارزیابی کنند و به نحو بهتری در فرایند تدریس و یادگیری پیشرفت کنند. با استفاده از بازخورد، معلمان می‌توانند عملکرد خود را در تدریس بهبود داده و روش‌های مؤثر تری را به اجرا درآورند. همچنین، بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری درک کنند که چگونه می‌توانند بهترین راهکارهایی را برای بهبود مهارت‌های خود پیدا کنند و در نتیجه بهبودی در کیفیت یادگیری خود داشته باشند.

همچنین، بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا بهبودی در تدریس موضوعات مختلف داشته باشند و به دانش‌آموزان خود نحوه انجام کارها و بهترین راه حل‌ها را به صورت روشن و واضح توضیح دهند. با ارائه بازخورد مناسب، معلمان و دانش‌آموزان می‌توانند به نحو بهتری به رشد شخصی و حرفه‌ای خود بپردازند و در نتیجه کیفیت تدریس و یادگیری در حوزه آموزش و پرورش بهبود یابد. (محمدی، احمدی، ۱۳۹۹)

مزایای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس

استفاده از بازخورد به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، مزایای فراوانی دارد. در زیر به برخی از مزایای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس اشاره می‌کنیم:

۱. ارتقای عملکرد معلمان: بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا عملکرد خود را در تدریس بهبود دهند و روش‌های مؤثر تری را در کلاس درس به اجرا درآورند. این بهبود کیفیت تدریس در نهایت باعث بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان می‌شود.
۲. توسعه مهارت‌های معلمان: بازخورد به معلمان کمک می‌کند تا مهارت‌های خود را در تدریس بهبود بخشند و به نحو بهتری با دانش‌آموزانشان ارتباط برقرار کنند.
۳. رشد شخصی و حرفه‌ای معلمان: بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا به نحو بهتری به رشد شخصی و حرفه‌ای خود بپردازند و در نتیجه، بهبودی در کیفیت تدریس و یادگیری داشته باشند.
۴. تقویت ارتباطات: بازخورد می‌تواند به معلمان کمک کند تا به نحو بهتری با دانش‌آموزان و اولیایشان ارتباط برقرار کنند و در نتیجه، تعاملات بهتری در فرایند تدریس و یادگیری برقرار شود.
۵. بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری به رشد شخصی و حرفه‌ای خود بپردازند و در نتیجه، بهبودی در کیفیت یادگیری داشته باشند.
۶. ایجاد فضای آموزشی مناسب: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری با روش‌های آموزشی مورد استفاده در کلاس درس آشنا شوند و با ایجاد فضای آموزشی مناسب، فرایند یادگیری به نحو بهتری انجام شود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۷. افزایش خودآگاهی: بازخورد به معلمان و دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری با نقاط ضعف و قوت خود آشنا شوند و در نتیجه، خودآگاهی خود را افزایش دهند.

با توجه به مزایای فوق، بهبود کیفیت تدریس و یادگیری با استفاده از بازخورد می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در حوزه آموزش و پرورش در نظر گرفته شود. ایجاد یک سیستم بازخورد منظم و مناسب و استفاده از روش‌های مناسب برای ارائه بازخورد، معلمان و دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا به نحو بهتری در فرایند تدریس و یادگیری پیشرفت کنند و در نتیجه، کیفیت آموزش و پرورش در کشور بهبود یابد. (Shute, V. J. 2008)

۳- نقش بازخورد در یادگیری دانش‌آموزان

یادگیری به فرآیندی گفته می‌شود که در آن فردی با اخذ اطلاعات، فرایندهای شناختی، اجرایی و عاطفی خود را تغییر می‌دهد و از این طریق توانایی‌ها و مهارت‌های جدیدی برای حل مسائل و انجام کارهای مختلف به دست می‌آورد. یادگیری به فرآیندی اشاره دارد که باعث تغییر در رفتار فرد و بهبود در انجام وظایف می‌شود. این فرآیند می‌تواند در محیط‌های مختلفی اتفاق بیفتد، از جمله محیط‌های آموزشی، فردی و اجتماعی.

اصطلاح یادگیری در حوزه آموزش و پرورش، به فرآیندی اشاره می‌کند که در آن دانش‌آموزان با پرداختن به مباحث درسی، انجام تمرین‌های مختلف و مشارکت در فعالیت‌های گروهی، مهارت‌های جدیدی را به دست می‌آورند و به توانایی‌های خود اضافه می‌کنند. این فرآیند از طریق ارائه مطالب توسط معلمان، استفاده از روش‌های مختلف آموزشی و به کارگیری ابزارهای مختلف آموزشی به کار گرفته می‌شود

بازخورد به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، در فرایند یادگیری دانش‌آموزان نیز می‌تواند نقش بسیار مهمی داشته باشد. در زیر به برخی از نقش‌های بازخورد در یادگیری دانش‌آموزان اشاره می‌کنیم:

۱. بهبود فرایند یادگیری: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری به موضوعات مختلف آشنا شوند و در نتیجه، فرایند یادگیری بهبود یابد.

۲. تقویت خودآگاهی: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری با نقاط قوت و ضعف خود آشنا شوند و در نتیجه، خودآگاهی خود را تقویت کنند و بهترین راهکارها را برای بهبود مهارت‌های خود پیدا کنند.

۳. ارتقای انگیزه: بازخورد می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا به نحو بهتری در فرایند یادگیری پیشرفت کنند و در نتیجه، انگیزه آن‌ها برای به دست آوردن نتایج بهتر و پیشرفت در زمینه‌های مختلف افزایش یابد.

۴. توسعه مهارت‌های تفکر: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری از مهارت‌های تفکری مانند تفکر انتقادی، تفکر خلاق و تفکر مستقل بهره ببرند و در نتیجه، به یادگیری بهتری دست یابند.

۵. تقویت روابط: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری با همکلاسی‌های خود ارتباط برقرار کنند و در نتیجه، روابط بهتری با همکلاسی‌های خود داشته باشند که در نتیجه، فرایند یادگیری برای آن‌ها بهتر و خاطرات پربارتری از دوران تحصیلی باقی بماند.

۶. بهبود کیفیت یادگیری: بازخورد به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به نحو بهتری درک کنند که چگونه می‌توانند بهترین راهکارهایی را برای بهبود مهارت‌های خود پیدا کنند و در نتیجه، کیفیت یادگیری آن‌ها بهبود یابد.

همچنین، با استفاده از بازخورد در فرایند یادگیری، می‌توان به دانش‌آموزان نشان داد که ارزیابی کردن و بررسی عملکرد خود یکی از راهکارهای مؤثر برای بهبود کیفیت یادگیری و پیشرفت در حوزه تحصیلی است. در نتیجه، بازخورد به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در یادگیری، می‌تواند در بهبود کیفیت تحصیلات دانش‌آموزان نقش مؤثری داشته باشد. (حبیبی، فتحی، ۱۳۹۷)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

۴- روش‌های ارائه بازخورد

ارائه بازخورد به دانش‌آموزان به دو صورت خودکار و دستی صورت می‌گیرد. در زیر به توضیح روش‌های ارائه بازخورد در هر دو صورت اشاره می‌کنیم:

۱. روش‌های خودکار: روش‌های خودکار ارائه بازخورد، با استفاده از ابزارهای الکترونیکی، به صورت خودکار صورت می‌گیرد. در این روش، داده‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان به وسیله ابزارهای الکترونیکی مختلف، مانند نرم‌افزارهای آزمون آنلاین یا سامانه‌های آموزشی مدارس، تحلیل شده و نتایج به صورت خودکار ارائه می‌شود. این روش به دلیل سرعت بالا و دقت بیشتر در ارائه بازخورد، بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲. روش‌های دستی: در روش‌های دستی، بازخورد به صورت دستی توسط معلمان و مشاوران آموزشی به دانش‌آموزان ارائه می‌شود. این روش ارائه بازخورد، به دلیل اینکه به صورت دستی توسط افراد انجام می‌شود، امکان ارائه بازخورد دقیق و سفارشی به دانش‌آموزان را فراهم می‌کند. در این روش، بازخورد می‌تواند به صورت شفاف و محرمانه باشد و به دلیل همین، معمولاً مورد اعتماد بیشتری قرار می‌گیرد.

با توجه به مزایای هر دو روش ارائه بازخورد، در بسیاری از مدارس از هر دو روش استفاده می‌شود تا بازخورد مناسبی به دانش‌آموزان ارائه شود.

با توجه به نوع بازخورد و شرایط مختلف، می‌توان از روش‌های مختلفی برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان استفاده کرد. در زیر به توضیح سه روش مختلف ارائه بازخورد اشاره می‌کنیم:

۱. روش‌های کتبی: در این روش، بازخورد به دانش‌آموزان به صورت کتبی، مانند نوشتن یک گزارش بازخورد، ارسال پیامک یا ارائه نمره‌نامه، ارائه می‌شود. این روش معمولاً برای ارائه بازخورد در محیط‌هایی مانند آموزشگاه‌ها، دانشگاه‌ها و محیط کار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲. روش‌های شفاهی: در این روش، بازخورد به دانش‌آموزان به صورت شفاهی، مانند گفتگو و مشاوره، ارائه می‌شود. این روش برای ارائه بازخورد در محیط‌هایی مانند کلاس‌های درسی، مشاوره تحصیلی و رویدادهای آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳. روش‌های الکترونیکی: در این روش، بازخورد به دانش‌آموزان به صورت الکترونیکی، مانند ارسال پیام‌های ایمیل، تحلیل آزمون آنلاین و استفاده از سامانه‌های آموزشی، ارائه می‌شود. این روش برای ارائه بازخورد در محیط‌هایی مانند دوره‌های آموزشی آنلاین، کلاس‌های مجازی و محیط کار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

همچنین، در برخی موارد از ترکیب روش‌های مختلفی برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان استفاده می‌شود تا بازخورد بهتری به آن‌ها ارائه شود.

این ترکیب روش‌ها، می‌تواند باعث بهبود کیفیت بازخورد و همچنین افزایش اثربخشی آن‌ها در فرایند یادگیری دانش‌آموزان شود.

در هر صورت، برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان، باید از روش‌های مناسب و مؤثر استفاده شود. هر روش ارائه بازخورد، مزایا و معایب خود را دارد و باید با توجه به محیط، نوع بازخورد و شرایط مختلف، روش مناسبی برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان انتخاب شود.

بازخورد، از ابزارهای مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان است. با استفاده از بازخورد، می‌توان به دانش‌آموزان کمک کرد تا خودشان را بهبود دهند، مهارت‌های جدیدی را یاد بگیرند و در نتیجه، به کیفیت یادگیری آن‌ها کمک شایانی کرد. به علاوه، بازخورد به عنوان یکی از روش‌های ارتباطی مؤثر، می‌تواند بهبود مؤثری در روابط دانش‌آموزان و معلمان ایجاد کند و روابط دوستانه‌تر و پویاتری را بین آن‌ها ایجاد کند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۵- موانع استفاده از بازخورد

استفاده از بازخورد به عنوان یک ابزار مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان، می‌تواند با موانعی مواجه شود. در زیر به برخی از موانع استفاده از بازخورد اشاره می‌کنیم:

۱. نداشتن زمان کافی: ارائه بازخورد به دانش‌آموزان، نیاز به زمان کافی دارد. معلمان و دیگر متخصصان آموزشی ممکن است در انجام وظایف مختلفی گیر کنند و نتوانند زمان کافی را برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان اختصاص دهند.

۲. نداشتن منابع کافی: برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان، نیاز به منابع مختلفی داریم، از جمله منابع انسانی، فناوری و مالی. در برخی موارد، مدارس و مؤسسات آموزشی ممکن است نتوانند به منابع کافی دسترسی داشته باشند و این می‌تواند باعث کاهش کیفیت بازخورد شود.

۳. نبود فرهنگ بازخورد: ارائه بازخورد به دانش‌آموزان، نیاز به فرهنگ بازخورد دارد. در برخی مدارس و سازمان‌ها، فرهنگ بازخورد وجود ندارد و این می‌تواند باعث ایجاد مشکلاتی در فرایند ارائه بازخورد شود.

۴. ناکارآمد بودن بازخورد: بازخورد باید به صورت کارآمد و مؤثر ارائه شود. در برخی موارد، بازخورد بی‌محتوا یا ناکارآمد ارائه می‌شود و این می‌تواند باعث کاهش اثربخشی آن در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان شود.

۵. عدم توانایی در درک بازخورد: دانش‌آموزان ممکن است عدم توانایی در درک بازخورد داشته باشند. معلمان باید با دقت به دانش‌آموزان خود گوش داده و از زبان واضح و قابل درکی برای ارائه بازخورد استفاده کنند. همچنین، ارائه بازخورد به صورتی که بتواند به نیازهای دانش‌آموزان پاسخ دهد، می‌تواند باعث افزایش توانایی آن‌ها در درک بازخورد شود.

در کل، استفاده از بازخورد به عنوان یک ابزار مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان، می‌تواند با موانعی مواجه شود. برای رفع این موانع، باید از روش‌های مناسبی برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان استفاده کرد و همچنین، به منابع کافی و فرهنگ بازخورد توجه کرد تا اثربخشی این روش در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان، بیشتر شود. (Black, P., & Wiliam, D. 1998)

۶. روش پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها

در مقاله "نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان"، از روش پرسشنامه‌ای برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است. به این صورت که پرسشنامه‌هایی با عنوان "پرسشنامه ارزیابی بازخورد معلمان و دانش‌آموزان"، "پرسشنامه ارزیابی کیفیت تدریس" و "پرسشنامه ارزیابی یادگیری" توسط پژوهشگران تهیه شد و به دانش‌آموزان و معلمان پخش شد.

در پرسشنامه ارزیابی بازخورد معلمان و دانش‌آموزان، نظرات و انتقادات دانش‌آموزان و معلمان درباره بازخورد در فرآیند تدریس جمع‌آوری شد. در پرسشنامه ارزیابی کیفیت تدریس، از دانش‌آموزان خواسته شد که نظرات خود را درباره کیفیت تدریس معلمانشان ارائه کنند. در پرسشنامه ارزیابی یادگیری، دانش‌آموزان از اطلاعات آموخته شده در دوره تحصیلی خود، سوالاتی پرسیده شد که به نتیجه‌گیری درباره یادگیری آن‌ها کمک می‌کند.

داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسشنامه‌ها، با استفاده از نرم‌افزارهای آماری مانند SPSS، تحلیل و مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده در پژوهش "نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان"، نتایجی به دست آمد که نشان می‌دهد بازخورد می‌تواند بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان را به دنبال داشته باشد. برخی از نتایج به دست آمده عبارتند از:

دانش‌آموزان و معلمان معتقدند که بازخورد می‌تواند بهبود کیفیت تدریس و یادگیری را به دنبال داشته باشد.

معلمان به عنوان افرادی که دیدگاه‌های مهمی در فرآیند تدریس دارند، می‌توانند با استفاده از بازخورد، بهبود کیفیت تدریس را ایجاد کنند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

دانش‌آموزان در ارتباط با بازخورد، نیازمندی‌های مختلفی دارند، به عنوان مثال، برخی از دانش‌آموزان از بازخورد خود مطمئن‌تر می‌شوند و برخی دیگر بهبود رفتاری خود را با استفاده از بازخورد ادامه می‌دهند.

نتایج پژوهش نشان داد که بازخورد به شیوه درستی و موثری ارائه شود، می‌تواند بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان را به دنبال داشته باشد.

در کل، نتایج این پژوهش، تاثیر مثبت بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان را تأیید می‌کند. بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، به دلیل اهمیت آن در فرآیند آموزش، بسیار حائز اهمیت است و استفاده از بازخورد به عنوان یکی از ابزارهای بهبود کیفیت در فرآیند آموزش است.

با توجه به نتایج به دست آمده، پژوهشگران در پایان پژوهش، پیشنهاداتی برای استفاده از بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان ارائه دادند. برخی از پیشنهادات عبارتند از:

معلمان باید با روش‌های مختلفی از جمله بازخورد، ارزیابی عملکرد، بررسی محتوا و مصاحبه، بهبود کیفیت تدریس را به دنبال داشته باشند.

بازخورد باید به صورت دوره‌ای و مداوم ارائه شود.

نحوه ارائه بازخورد برای دانش‌آموزان و معلمان متفاوت است و باید با توجه به نیازهای هر یک طراحی شود.

بازخورد باید به صورت سازنده و بهره‌ور برای دانش‌آموزان و معلمان ارائه شود.

استفاده از فرم‌های ارزیابی بازخورد به عنوان ابزاری برای جمع‌آوری بازخورد و ارزیابی کیفیت تدریس و یادگیری می‌تواند مفید باشد.

با توجه به نتایج و پیشنهادات این پژوهش، می‌توان به این نتیجه رسید که بازخورد یکی از ابزارهای مهم در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری است. به عنوان یکی از اساتید و دانش‌آموزان، استفاده از این ابزار می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و یادگیری و در نهایت بهبود فرآیند آموزش کمک کند.

۷- نتیجه‌گیری

در نتیجه‌گیری، می‌توان گفت که با توجه به اهمیت کیفیت تدریس و یادگیری در فرآیند آموزش، استفاده از بازخورد به عنوان یکی از ابزارهای مهم در بهبود این کیفیت بسیار حائز اهمیت است. نتایج پژوهش "نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان" نیز این موضوع را تأیید کرده و نشان داده است که بازخورد می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان کمک کند.

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود که معلمان و سایر اساتید از روش‌های مختلف از جمله بازخورد، ارزیابی عملکرد، بررسی محتوا و مصاحبه، برای بهبود کیفیت تدریس و یادگیری استفاده کنند. همچنین، استفاده مناسب و سازنده از بازخورد با توجه به نیازهای دانش‌آموزان و معلمان و با رعایت روش‌های درست و موثر ارائه بازخورد، می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و یادگیری کمک کند.

در کل، استفاده از بازخورد به عنوان یکی از ابزارهای مهم در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری به دلیل اهمیت آن در فرآیند آموزش بسیار حائز اهمیت است. با توجه به نتایج پژوهش و پیشنهادات ارائه شده، می‌توان از بازخورد به عنوان یکی از روش‌های موثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری استفاده کرد و از آن برای بهبود فرآیند آموزش استفاده نمود.

با توجه به نتایج به دست آمده در این پژوهش، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

استفاده از روش‌های بازخورد کتبی و شفاهی به صورت همزمان، به دلیل افزایش قابل توجه در کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان.

توسعه آموزش‌هایی برای افزایش شناخت واقعی دانش‌آموزان درباره بازخورد و نحوه استفاده صحیح از آن.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

انجام تحقیقات بیشتر در زمینه تأثیر سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان بر بهره‌وری از بازخورد، به منظور بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در محیط آموزشی.

استفاده از فناوری‌های پیشرفته برای ارائه بازخورد، از جمله نرم‌افزارهای بازخورد الکترونیکی و سامانه‌های مدیریت یادگیری، به منظور افزایش رضایتمندی و بهره‌وری در فرآیند آموزش.

برای کاهش موانع استفاده از بازخورد، ایجاد فضایی مطمئن و متقابل اعتماد بین معلمان و دانش‌آموزان، ارائه بازخورد به صورت موثر و متقابل بین اعضای آموزشی و دانش‌آموزان، و تأمین منابع کافی و امکانات لازم برای ارائه بازخورد، از جمله راهکارهای مؤثر در کاهش موانع استفاده از بازخورد هستند.

ایجاد یک سیستم مناسب برای ارائه بازخورد، به منظور پایداری کیفیت تدریس و یادگیری، افزایش بهره‌وری و بهبود فرآیند آموزش در محیط آموزشی.

توسعه فرهنگ ارزشیابی و بازخورد در محیط آموزشی، به منظور افزایش ارتباط و همکاری بین معلمان و دانش‌آموزان، بهبود فرآیند آموزش و تحصیل، و ایجاد یک فضای یادگیری مؤثر و پایدار.

با توجه به نتایج این پژوهش، مشخص شده است که استفاده از بازخورد مؤثر در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری دانش‌آموزان است. با ارائه بازخورد مناسب، معلمان می‌توانند به بهبود مهارت‌های آموزشی خود بپردازند و دانش‌آموزان را به یادگیری و بهبود مهارت‌های خود تشویق کنند.

همچنین، استفاده از روش‌های بازخورد کتبی، شفاهی و الکترونیکی می‌تواند در ارائه بازخورد به دانش‌آموزان و معلمان مؤثر باشد. بازخورد شفاهی و الکترونیکی از مزایای ارائه فوری و دسترسی آسان برخوردار هستند، در حالی که بازخورد کتبی به طور کلی امکان بررسی دقیق‌تر و تأمل بیشتر را به کاربر می‌دهد.

با این حال، استفاده از بازخورد در محیط آموزشی ممکن است با موانعی مانند نارضایتی دانش‌آموزان، برخی مشکلات فردی و نگرانی‌های احتمالی برای معلمان همراه باشد. برای رفع این مشکلات، باید فضایی مناسب برای ارائه بازخورد فراهم شود و برای دانش‌آموزان و معلمان آموزش‌های لازم برای استفاده بهینه از بازخورد ارائه شود.

بنابراین، ایجاد فرهنگ ارزشیابی و بازخورد در محیط آموزشی و ترویج مفاهیم جدیدی مانند یادگیری فعال، رفتار مرجع، یادگیری براساس رفتار، و بازخورد قابل توجه می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و یادگیری در محیط آموزشی را بهبود بخشد.

۸. منابع

منابع فارسی:

- جعفری، فریبا و کریمی، سمیه (۱۳۹۶). "اثر بخشی بازخورد بر بهبود کیفیت تدریس استادان". فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، دوره ۱۵، شماره ۶۰، صفحات ۱۸۱-۱۹۵.
- حبیبی، اعظم و فتاحی، محمد (۱۳۹۷). "اثر بخشی بازخورد بر میزان یادگیری دانشجویان دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی". فصلنامه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، دوره ۱۵، شماره ۲، صفحات ۶۲-۷۵.
- حسینی، سیدجلال‌الدین و زارعی، کبری (۱۳۹۵). "نقش بازخورد در کیفیت یادگیری دانشجویان در دانشگاه آزاد اسلامی". فصلنامه آموزش در علوم پزشکی، دوره ۱۹، شماره ۳، صفحات ۱۸۳-۱۷۷.
- خلیلی، معصومه و قاسمی‌فر، زهرا (۱۳۹۶). "بررسی نقش بازخورد مثبت و منفی در بهبود کیفیت تدریس در دانشگاه". فصلنامه تحقیقات آموزشی، دوره ۵، شماره ۲، صفحات ۵۵-۴۳.
- رضایی، محمد و نجفی‌آبادی، محمدعلی (۱۳۹۷). "اثر بخشی تدریس مبتنی بر بازخورد در توسعه یادگیری خودتنظیمی دانشجویان". فصلنامه آموزش و یادگیری، دوره ۱۱، شماره ۳، صفحات ۶۸-۵۱.
- صابری، فائزه و عابدینی، گلناز (۱۳۹۷). "اثر بخشی بازخورد بر یادگیری خودتنظیمی در دانشجویان دانشگاه". فصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری، دوره ۹، شماره ۴، صفحات ۲۰-۱.
- محمدی، روح‌الله و احمدی، زهرا (۱۳۹۹). "ارتباط بازخورد معلمان با موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان". مجله پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، دوره ۱۷، شماره ۱، صفحات ۴۹-۳۸.

منابع انگلیسی:

- Black, P., & Wiliam, D. (1998). "Assessment and classroom learning". *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7-74.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). "The power of feedback". *Review of educational research*, 77(1), 81-112.
- Kluger, A. N., & DeNisi, A. (1996). "The effects of feedback interventions on performance: A historical review, a meta-analysis, and a preliminary feedback intervention theory". *Psychological bulletin*, 119(2), 254-284.
- Shute, V. J. (2008). "Focus on formative feedback". *Review of educational research*, 78(1), 153-189.